

# Womhaj Bóh!



Cizkto 13.  
26. měrza.

Četnik 9.  
1899.

## Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezerni w Budyschinje a so tam dostacž so šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

### Balmarum.

Lut. 23, 28.

„Jesuf so wobroczi k nim, a džesche: Wy džowki s Jerusalema, njeplacžće psche mnje, ale placžće šame na so, a na šwoje džěczi.“

„Njeplakaj!“ tak pschivola tón Anjes wudowje w Nainje, kotraž wo šwojeho jenicžkeho šyna žarowasche. Njeplakaj! S tym troštowaznym šlowom wschudžom špróžnym a wobčeženym duscham so pschibližuje. A hdžez jo praji, to hole šlowo a hubjeny trošcht njeje, ale wone pschindže kaž balsam na wutrobu a šlyšy šwotrěwa. Jenicžki krocž je tón Anjes prajil: „Placžće.“ To je w našchim tekšće.

S Jerusalema teho šbóžnika na Golgatha wjedu. Jeho hłowa je wot černjoštej kóny roskalana. Wón tšchepoze pod čezkim kšchizom. Duž jeho něšhto žonow wohlada. Wone krawosbiteho muža derje snaja. Pschetož wón je 3 lěta po kraju wokolo čahał a jim wjele dobrotow činil. Šsnano je jim tež w khorosčzi pomhał, jich džěcžatka na klinje poměl. Nětko wón čěrpi — a to tak čzišče. Duž je šobuželnosč šapschimnje, wone plakaja. — W hodžinach štyštnosče a nušy, šylšow a žarowanja nam šobuželnosč druhich derje čžini. Wona kaž šlóněžne šwětlo psches mrócžalki so šwěczi a šłabe mozy šašo pošlyni. Ššlyšy šobuželnosče we woczomaj pscheczela nam lubošnišcho napscheczivo šwěcža hacž hwěšdy s njebjaj. Wone šu wěsče tež Jesufej derje čžinile. — Hišče džěnpa čžerpjenje a wumrjeće našcheho Anjesa Jesufa wjele šylšow šobuželnosče namaka. Našche džěczi historiju jeho čžerpjenja

se šrudnej wutrobu šlyšcha, wone plakaja. Wjele čžlowjetow w čžerpjenju Jesufowym powšchitkowne čžerpjenje čžlowjestwa a šwoje horjo woplakuje. Wšchitko tajke wanje je dobre a my so tajkich šylšow hańbowo kšetřebamy; ale prawe šlyšy hišče nješku. To mó šlyšy bnyč, kotrež hnydom wušthnu, hdž šašo šlóněžko ššlyšadža.

Tak tón Anjes tež šlyšy žonow wohladuje. „Wy džowki s Jerusalema“, jim pschivola, „njeplacžće psche mnje! Placžće šame na so a na šwoje džěczi!“ Te šebi wón tež wot naš žada. Kšchiz na Golgatha do šwěta šhladuje. To jehnjo Bože na nim wišy. Šodajče so, wy lubi kšchescžijenjo, do jeho wopominanja! A hdž waš hnuje, potom njeplacžće jenož psche winu čžlowjestwa, njeplacžće jenož psche móž šleho na šwěcze, plakajče wjele bóle psche móž šleho we wami a plakajče psche winu wašchich wutrobow. Njeplacžće jenož psche pscheradženje Judaschowe, ale tež psche wašchu nješwěrnosč napscheczivo temu Anjesej. Njeplakajče jenož psche šapřěče Šětrowe, ale tež psche to, so šče evangelijon tak husto psched šwětom šapřeli. Njeplacžće psche poloježnosč a liwkosč našchich wutrobow. Plakajče šlyšy pokuty, šlyšy teho žlonika, šlyšy Marie Wadleny, šlyšy šrudoby Božeje, kotraž nacžini k šbóžnosčzi želenje, wo kotrež nikomu žel njeje. Š temu žohnuj nam tón Anjes šwjaty poštny čžaf, so bnyču našche twjerde wutroby pod kšchizom so smjehčžile a našche woczi šylšow žórka byle, woplakowacž našch a našcheho žyšeho luda hrěch.

Šamjen.



## Jesuf Ahrystuf pšched žudom.

(Potracžowanie.)

2. So mješesche tehdy jenož romski bohota, niz wjazny židowsta rada, pravo wo žiwjenju a šmjerczi, to šmy hižo naspomnili. Žužny džel šlubjeneho kraja i Jerusalemom sarjadowachu něhdže 30 lět Romjenjo šami, šewjerny džel pak, Galiläška, bješche šo pšches dobrocžiwosć romšeho kžezora hišcže Herodafšej pšchewostajil. Duž by po wšchem prawom a rošumom bylo, hdy by w južnej krajiny bohota hižo 30 lět dolho wšch žudzenja šam wufonjal. W Talmudže pak je šo židowsta powješć wobthowala, po kotrejž je šo hakle krotko do wufudzenja našeho Anjefa a šbžnika wyškej radže tele pravo wšalo. W Talmudže steji takle pišane: „Štyrzyći lět do templowego šapusczenja je šo žudzenje nad žiwjenjom a šmjerczu wot Šraela wšalo.“ Potajkim w 30. lěcže našeho liczenja lět. Tajke špodžiwne šetkanje dyrbiš ja wošebitu pšchedwidžomnosć Božu špšnacž, kotraž hacž na cžaš a hodžinu nade wšchem knježi.

Še štrony židow by wotprawjenje žyle hinaš šo štalo: šamjenjowali bychu woni šbžnika, niz pak šchžiwali. Še šlowa, kotrejž je šbžnik na šchžiwu wišajo k nam rěčal, njebychmy mēli. Š wšchemu, šchtož je šo w tutych hodžinach hišcže w Šesufowej wutrobje podalo, njeby tu žaneho cžaša bylo. Šež tamne wažne šnamjo, šo je šo pšches šastupjerja pšhanšej šwētnje možn Šesufowa njewinowatosć wobkrućila a tola šo tež wotprawjenje k šmjerczi wufonjalo, šo štej potajkim pšhanški a židowški šwēt šo nad šmjerczi šbžnika wšeho šwēta jenaš wobdžēliloj, by nam pobrachowalo.

Šohladašmy na tamnych ludži, kofšž k bohotojemu hrodu cžahnu! Tu je jich i molom wjazny, hacž Šesufa pšchewodžejše i Gethsemaneškej šahrody k Šanašowemu domej. Niz jenož šyla wobronjenych wojakow a židowškich šastojškich šlužobnych pšchewodža wumjafaneho Šesufa. Šowješć, šo šu Šesufa, wo kotrymž bješche šo w pošlednich dnjach telko powjedalo, w nožn šajeli a šo je jeho wyšoka rada do šmjercže šakudžila, bješche šo kaž žiwny woheš nješ Šerusalemškim wobydlerjami a nješ tamnymi što tyšazami rošnješla, kofšž bēchu na jutry do Šerusema pšchischli, šo bychu pašah w šwjatym mēšcže šwjecžili. Šawēšcže šu šo tež Šesufowi njepšchecželjo postarali, šo bješche šo po možnosći wjele luda šbžjalo, kotryž by po šwojej licžbje šacžišcž na bohota cžinil.

Wyšchjehi mēšchnizy a šobustawy wyšokeje rady — bješche jich wšcho hromadže šydomdžekacž — bēchu bješ dwēla nimale wšchitžy šobu šchli. Bēchu woni priedy hišcže šudnizy byli, dha bēchu tucži židža nětko wobškoržerjo pšched pšhanškim bohodom. Šo bješche ponižazy kšōd. Šola hdyž pšched bohotowy hrod dōndu, dha šo něšchto štanje, šchtož jich šchrobli. Šohidne a žalostne by ša nich byčž dyrbjalo, bychu do tuteho pšhanšeho doma dyrbjeli šastupicž. Š tym šo womasawšchi, njebychu mōhli wjecžor pašah šwjecžicž. Duž dha wopolasa jim šwētnje šdželanu wošobny Romjan pšchistojošć, šo k nim won dōndže na namēsto pšched jeho hrodom. „Šajku škoržbu macže wy na teho cžlowjeka?“ Šo šo woprašawšchi, bješche Šilatuš žudzenje wotewril.

Š nětko čžemny šo prošowacž, šo šebi wšchē šchodženti wujafnimy, po kotrychž wufudzenje pošupowawšche.

Šrēnje, k čžemuž čžedža židža Šilatuša nawabicž, je, šo by wōn wufudzenje do šmjercže, pšches wyšoku radu wobšamknjene a wuprajene, bješhe wšeho pšchepštowanja ša prawe a šprawne špšnal a wobkrućil.

„Šdy by tutōn šlōštnik njebył, my njebudžichmy jeho cži podali“, wōlaja woni. Šak rjenje by to pošdžišcho bylo, hdy bychu židža prajicž mōhli: „Šo šmy my wobšamkli, pšhan mješesche to jenož wufonjecž!“ Šola to bješbješhe ani po Romjanowej woli. Duž dha džesche Šilatuš trošku wušmēwajo k nim: „Dha wšmicže wy jeho a šudžcže jeho po šwojim šakonju! Šladajcže jeno šami, šak daloko wy bješ mojeje pomožny pšchicž mōžecže!“ Šo drje Šilatuš nětko hižo cžujesche, šo budža židža jenož potom špokojeni, hdyž budže Šesuf škōžowanu. Šoražaze je ša nich, šo dyrbja pšched pšhanškim mōžnarjom wušnacž, šo jim nješ domolene, cžlowjeka wotprawicž. Duž dha je nětko ša nich nušne, šo bychu Šesufa pšched Šilatom tak wobškoržili, šo by wōn Šesufa ša šlōštnika mēł, kotryž je šmjercže hōdnj.

Š tutym šastupi wufudzenje na druhi šchodžent.

Šdyž šo wufudzenje pšched wyšokej radu štawawšche, dha bēchu židža tak šdōrlivi byli, šo bēchu wšchē šwēdczenja, kotrejž

šo pšchecžiwu Šesufu wuprajichu, i šofa wostajili, dokelž njebēchu pšchēsjene a njemējachu teho dla žaneje dopokafazeje možn. Šnětko pak šo dyrbja kžē mozowacž.

„Na tym my namakamy, šo wōn lud šawjedže, a šakafuje, danje kžezorej dawacž, a praji, šo je wōn Ahrystuf, tōn kral.“ (Šcž. šwj. Šuf. 23, 2.)

Š tola bješche Šesuf pšched někotrymi dnjami, jato jeho šarišejšny i lešnym praščenjom špštowachu, hacž je pravje, šo šo kžezorej daš placži, i jafšnymi šlowami wobšwēdcžil: „Dajcže kžezorej, šchtož je kžezorome!“ Wobškorženje je cžezže, Šilatuš dyrbi šo wo nim rošjafnicž. Šola pšchi herjekanju, kotrejž židža šwjedu, nješ žane šmērne roššudzenje ani mōžne. Duž dha jich štejo wostaji, dōndže do šwojeho hrodu a da Šesufa šawolacž. „Ššy ty tyčž židow kral?“ (šcž. šwj. Šana 18, 33 šl.), woprašcha šo wōn jeho. Šesufowe wotmolwjenje je ša Šilata bješhe wšeho dwēla njewocžakane bylo; pšchetož wōn šo šnapschecža woprašcha: „Kčžišč ty to šam wot šebje? abo šu to cži drušny powjedali wote mnje?“ Šak je bohota na jateho, na wumjafaneho šladal, kotryž šebi šwazi, šo takle šnapschecžiwicž, hdyž tola dyrbi wjedžecž, šo wot bohotowego derjemēnjenja, wot bohotoweje hnady abo njehnady jeho žiwjenje abo jeho šmjercž wotwišuje, šo je woboje do jeho rukow podate! Šesufowe wotpohladanje, šda šo, bē dwoje. Šhroblošć jeho šlowa dyrbješche Šilatej ša to šwēdcžicž, šak wōn wē, šo je wōn bješhe wšcheje winy. Š dobom pak wupraji wōn i tutym napschecžiwym praščenjom tež woprawdžite wotmolwjenje na bohotowe praščenje. Šchetož na přeni džel Šesufoweho praščenja: „Kčžišč ty to šam wot šebje?“ dyrbješche Šilatušowa wutroba bješhe wšeho šomdženja wotmolwicž: „Nē!“ Šak dyrbješche je šwojimaj wocžomaj po tajkim wotmolwjenju jafšnje špšnacž, by-li tutōn cžlowjek šbžkafšny škutkował, dha by wōn wo tym hižo dawno něšchto šhonicž dyrbjal. Šajki, kotryž je šo ša pšchichodneho krala poštajil, njemōže Šesuf šawēšcže byčž. Ša přeni wotomil je wošebny Romjan pšches šhroblošć tuteho wumjafaneho cžlowjeka trochu rošhorjenty byl. „Ššym dha ja žid?“ wotmolwi wōn. „Šwōj lud a wšchšchi mēšchnizy šu tebe mi podali: šchto šy ty šawinowal?“ Šotajkim: Šraščecž mam šo ja! ty pak šy pšchischol, šo by mi wotmolwil. Šola Šilatuš jemu jeho šhroblošć nješaruna. Šdyž Šesuf tamne wulke šlowo wupraji: „Moje kraleštwo nješhe wot teho šwēta. Šdy by moje kraleštwo wot teho šwēta bylo, dha bychu moji šlužownizy wo njo wojowali, šo bych ja židam podaty njebył, ale nětk moje kraleštwo nješhe wot tudy“, a po Šilatowym praščenju: „Dha šy ty tola kral?“ Šalsche šlowo: „Šy to prajišč, ja šym kral. Ša šym šo na to narodžil, a šym na to na šwēt pšchischol, šo bych prawdže šwēdcžil“, a škōncžnje Šilatej do šwēdomja ryje: „Šbždy, šchtož je i prawdy, tōn pošlucha na mōj hłōš“, dha jeho Šilatuš njewušwari, wōn jeho njewušmēchuje a nješani, nješha pak wšchak tež wot njeho wufuncž, ale je šlowom: „Šchto je prawda?“ wōn wšcho škōncži; wōn njewujafni, hacž je Šesuf mudry, abo hacž je cžlowjek, do wēštych myšlow šabludženy; šo pak wōn nješhe šbžkat, telko je jemu wēšte. Šak dha wuđže Šilatuš, šo by židowštemu ludej pšchipowjedal, šajki wušpēch je mēł je šwojim wumopraščowanjom. „Ša nješ namakam žaneje winy na nim“, dyrbi jim wušnacž. Šo je druhi šchodžent.

(Potracžowanie.)

### Ahris eleison.

Š, my šhudži hrēšchnizy! našche šlōšcže,  
Š kotrychž podjecži a narodženi šmy,  
Šsu naš pšchijnješle do hubjenštw a do nušy,  
Šo my šmy cžišnjeni do wēcžneje šmjercže.

Ahris eleison!

Šdyž k nam Ahrystus do šwēta njeby pšchischol,  
Š na šo wšal našču podobnosć šhudu,  
Šychmy wēcžnje wostali w nušy a šludu,  
Šhrystus je šo ša naš podal, do šmjercže dōšchol.

Ahris eleison!

Šajku wōžowšku lubošć, wulku hnadu  
Še nam Šōh pošticžil darmo, to wērcže,  
Šeho šo trošchtujemy pšched hrēšom a šmjercžu  
Š šo nještrōžicž pšched cžertom a šelškim padu.

Ahris eleison!



Tehodla chzemy ƚo dźakowacź, ƚhwalicź,  
Temu Wótzej, Ssynjej a ƚwjatemu Duchej,  
Proŝymy, wotehnaj nusu a pŝchi naŝ ŝtej,  
Sathowacź chzemy a palicź twój wopor.  
Kyrie eleison!

### ƚ konfirmacyji.

Kajki ƚhutny a waźny dźeń je dźeń naŝcheje konfirmacyje!  
Kajki wuhlad do předka a do sady! Do sady hacź ƚ ƚwjatej  
ƚŝchczeniŝy, hdźeź my ŝngl Boži na czoło doŝtachmy: „Ty ƚy mój!“  
Kajki dołhi czaŝ połny staroŝczow a woporow, ŝtyŝnoŝczow a ƚyllow,  
kajki dołhi rjeczaŝ nanowŝteje a maczerneje luboŝeje a ŝtarŝchiŝteho  
ŝaŝtaranja, ŝtyŝkniwtych dnjow a czeźkich nóżnych wachowanjow,  
napominanja a roŝwucźowanja! A do předka do noweho kraja,  
hdźeź naŝche ژیwjeńŝte pucźowanje nětko dźe. Eŝwět pŝched wami  
leži. Ale teź te ŝtrachoty potajne njejŝu.

Będzenja czaŝaja. Kajŝte bėdzenja? Kaŝ wŝchelate ƚu wone  
w czaŝu, kotryź ƚebi na ƚwoju ŝdźelanoŝcź telko wě, hdźeź w dalocich  
hromadach ƚo ژیwjenja Bože kaź bajŝi wuŝmėŝchujaja, hdźeź ƚlupi  
w ƚwojej wutrobje praja: „Zadny Wóh njeje!“; hdźeź ŝpytowanja  
naŝ wobdawaja kaź powėtr a ƚwėtko; hdźeź pŝchi dźełe, we wjeŝelu  
a ƚrudobje ƚo jato dobre pŝcheczeljo wukhwaluja czi wopacźni  
profetojo — wjelki we wowczej draŝcze. Teho dla leži nad  
konfirmacyjskim dnjom ƚwjata ƚwjeciŝna, ƚwjatocźna ƚhutnoŝcź. A  
hacź ƚo jow přenje, tam jenicźke abo poŝlednje dźećzo ƚ woltarjej  
wjedze, to praŝchenje tola ŝtarŝchiŝtu wutrobu cziŝchczi: „Eŝto  
ŝ naŝcheho dźeŝcza budze?“ Sa najwjazy je teź konfirmacyjski dźeń  
dźeń dźelenja. Dźelicź ma ƚo mlody ƚŝchcziŝjan wot ŝboźowneho  
dźećzatŝtwa, kotreź niħdy wjazy njeŝchidźe, wot ŝchule a wuczerjow,  
kiź ƚu je woczahnyli a wuhotowali ŝa ژیwjenje, wot pŝcheczela  
a duŝchowpaŝtyrja, kiź je ƚ dobremu paŝtyrjej a najlėpŝchemu  
pŝcheczelej w njeħeŝbach wozđil a pucź ƚ ŝbožu poŝaŝal, kotryź ƚo  
taŝ dołladnje a derje 1. Tim. 6, 6. wopiŝuje; a ŝtóncźnje dźelicź  
wot ŝtarŝchiŝteho doma a jeho ƚwėrneho ƚladanja, ŝo by ƚo nětko  
mjeŝ zuŝymi ludźimi dźelalo a wuklo. A ŝchto to reka, to mlody,  
ƚ pucźowanjo wuhotowany, pucźowať hižo do ƚwojeho dźelenja  
ŝacźuwa.

Nětko lėdy 14 lėt ŝtary — ŝmėje wón teź wobtwjerďzenu  
wutrobu ŝa bėdzenja a ŝpytowanja teho ژیwjenja? Kotre maczerne  
wutroba móbła bjeŝ ŝtaroŝcze teŝle hodźinje napschecziwo ƚladacź?  
Wobźaromna ta macź, kotraź by dźeŝczowej mozy dowėricź chzyla  
— wona by wopuŝchczena byla.

Ale Bohu dźakowano — konfirmacyja reka teź wobtwjerďzenie  
w ƚnadze a ƚwėrnoczi Bozej. Naŝche „Daj“ praŝenje a ƚlubjenje  
je pŝchezo hiŝchcze wulka pódłanŝta wėz; najwaźniŝche je a woŝtanie  
tola Bože ƚamjeń a jeho ƚłódke, ƚnadne pŝchilubjenje: „Budze  
dobreje myŝle a poŝylncze ƚwoju wutrobu, njebojeze ƚo, pŝchetoź  
tón Knjes, waŝch Wóh, ƚam ŝ wami pónďze.“ To paŝ je to  
wulke ƚubjeńŝtwa naŝcheho czaŝa, ŝo jich wjele maczerjow wjazy  
maczerneje wutrobny ŝa dźećzi nimaja a žanych woczi ŝa to, ŝchtoź  
jim hroŝy w bėdzenju teho ژیwjenja a žane ŝroŝymjenje ŝa wuhoto-  
wanje, kotreź trjebaja. Macź dyrbi ƚwoje dźećzo pŝchihotowacź  
ŝa ژیwjenje! Derje temu dźeŝczu, kotremuź ƚo žywa wėra a ƚŝe-  
ŝcziŝjanŝte ژیwjenje pŝches dobry pŝchilad ŝtarŝchich do wutrobny  
ŝapiŝche. Tajtemu dźeŝczu budze dopomujecze na ŝtarŝchiŝki dom  
ŝathowazy ŝwóncźŝ pŝchi wŝchitkich roŝbudženjach ژیwjenja a jeho  
žohnowanje jeho teź do zuŝby pŝchewodźa a jeho ƚ wŝchemu dobremu  
poŝylnja a pŝched wŝchem ŝym ŝathowa. Wón ma potom teź  
to wobarnowanje, kotreź wonlach trjeba a modlitwy ƚwėrneje  
maczerje jeho pŝchewodzeja na wŝchitkich jeho pucźach. Eŝto  
cziŝniŝch ty ŝa twoje dźećzi? Njeŝabudź to najlėpŝche!

### Najdroźŝcha krej.

Wly wyžoŝo doŝcź drohu krej ƚhryŝtuŝowu wukhwalicź nje-  
móžemy, ke kotrejeź pŝchekraŝnjenju chzu wam ŝczechowazy mały  
podawť ŝdźelicź. Wuczer ƚwojim ŝchulerjam wo wŝchewomozy  
Bozej powjedajŝe a praji, ŝo niczo njeje, ŝchtoź wón njeby wi-  
dźecź móbł. „Woczi Bozej widźitej na wŝchėch mėŝtnach wobožich,  
ŝlych a pobožnych,“ a niczo njemóže pŝched jeho woblicom pota-  
jene bycź. Bėkny a duŝchny ƚólczez ƚwoju ruku ŝbėhny, ŝo by  
woŝnamjenil, ŝo chze nėŝchto prajicź. Wuczer jemu dowoli a mały  
ƚólczez praji: „Knjes wuczerjo, nėŝchto tola je, ŝchtoź Wóh widźecź  
njemóže.“ „Eŝto by to bylo?“ ƚo wuczer wopraŝcha. ƚólcz  
wotmolwi: „Wón njemóže pŝches krej ƚhryŝtuŝowu naŝche hřechi

widźecź!“ To bėŝche žohnowana wėrnocź. Naŝche hřechi budza  
wot wujednazeje krowe ƚhryŝtuŝoweje taŝ pŝchirnye, ŝo ƚamo Wóh  
je wjazy widźecź njemóže; pŝchetoź wón jenoź ƚlada na krej ƚwojeho  
droheho ƚyna a jeho dla wobhladuje naŝ ŝa cziŝtych a wosmje  
naŝ horje do ƚwojeho kraletwa.

### Paŝtyrŝki ƚłóŝ na dźećzi, kiź chzedza ƚwój ƚŝchczeniŝki ƚlub wobnowicź.

Ach dźećzi ƚlyŝchcze moje ƚłowa,  
Kiź ƚeŝuŝ ƚam naŝ wuczil je.  
A ƚlyŝchcze, hdźy waŝ ƚeŝuŝ woła,  
Dha waŝ wón ŝaŝo ƚlyŝchecź chze.  
Sa proŝchu waŝ pŝchi ƚhryŝta krowi,  
Wopomńcze waŝch ŝkutk dźenŝniŝchi.

Wly pŝched Bohom tu pónajecze,  
A pŝched tej žylej woŝadu,  
So ƚeŝuŝej ƚo podacź chzecze  
A hidźicź wŝchu ƚólczcz ƚčertowŝtu.  
Wly ŝjawnje wŝchitkim prajicze,  
So ƚeŝuŝowe wozzy ŝeze.

Wopomńcze derje, lube dźećzi,  
Eŝwój ƚlub, tu žorty njeplacza,  
ƚewat budzeze w tamnym ƚwėczi  
Eŝo wėcźnje kaź toħ' hejchlerŝtwa.  
Eŝtoź tudy ƚzi, to wopomńcze,  
Tón Boha, niź naŝ wobelzi.

D ƚłajcze, ƚłajcze, kajka ƚyla  
Tyħ ƚwėdkow na waŝ poŝłucha,  
Ach ta by junu poŝtanyla  
A pŝchecziwo wam ƚwėdczila,  
Hdy byŝchcze tón ƚlub ƚamale,  
Kiź jeze ŝ tym Knjesom ježinile.

Tón ŝallaty je, kotryź ƚama  
Tón ƚlub tej ƚwjatej ƚŝchczeniŝy.  
Tón cziŝni czeźki hřech, kiź tama  
A ŝaŝtorczi joh' do hele,  
Hdźeź dyrbi tradacź na wėcźne wŝcho,  
Eŝtoź Wóh dobrym ƚlubil jo.

E. B. Woltersdorf.

### Wŝchelate ŝ bliŝta a ŝ daloka.

— Hdźy na Budyŝkim gymnacyju lėtka žadny Eŝerb wot-  
ƚhadne pruhowanje cziŝnil njeje, móžemy ŝ radoŝczu ŝjewicź, ŝo je  
na Freibergŝkim gymnacyju jedny Eŝerb pruhowanje ŝ dobrej ƚwalbu  
wobŝtal. To je knjes Wėrŝak, ƚyn knjeja ŝarazja Wėrŝaka-Pro-  
diŝchczanŝteho. Wón chze ƚerbŝte duchownŝtwa ŝtudowacź. Hdźy  
w nim nowy ŝtudowazy ƚerbŝteho duchownŝtwa na Lipszczanŝtu  
univerŝitu pŝchidźe, je teź ŝaŝo jedny Eŝerb ƚwoje duchownŝte  
pruhowanje pŝchi Lipszczanŝkej univerŝicze ƚwalobnje wobŝtal. To  
je knjes kandidata Ota Wiczas ŝ ƚhwacziŝ. Duź ŝmėjemy nětko  
4 ƚerbŝkich ŝtudowazyħ duchownŝtwa w Lipsku. Woni ƚu knjeza  
ŝtudeneci: Gólcź, bratraj Wėrŝakaj a Wiczeŝk. Derje je, ŝo nje-  
trjebamy ƚo nuŝy bojecź, ŝo mółho w naŝchich Eŝerbach na  
duchownyħ pobrachowacź, woŝebje nětko, hdźy je tala nuŝa na  
ƚerbŝkich wuczerjach taŝ jara wulka, ŝo ani najmjeńŝteho wuhlada  
njeje, ŝo mółho ƚo tej nuŝy w bliźŝchim pŝchichodze wotpomhacź.

— Dwaj knjeŝaj wuczerjej ŝaj lėtka ƚwoje pruhowanje na  
Budyŝkim ŝeminaru wobŝtaloj: knjes Wódni a ƚŝchizjan. Kaź ƚly-  
ŝchimy, pŝchidźe přeniŝchi ŝa pomozneho wuczerja do Woŝchcz a  
druhi ŝa pomozneho wuczerja do Klufŝcha. Kaŝ wjele paŝ ƚerbŝkich  
mėŝtnow wupróŝdnjenyħ woŝtanu abo dyrbyja ƚo ŝ nėmŝkim wu-  
czerjom wobŝadźicź!

— A jutram — da-li Wóh — lubym cziŝtarjam naŝcheho  
„Womhaj Wóh“ ŝaŝo rjauy jutrowny wobraŝ podamy. Wly paŝ  
ŝ dobom teź lubyħ cziŝtarjom proŝymy, ŝo chzylil naŝche njedźelŝke  
łopjeno pŝchezo dale a bóle mjeŝ ƚwojimi ŝnatymi poruczeź a  
roŝŝchėrjecź. Ežim wjeŝcha je ličba cziŝtarjom, cziŝim huŝcziŝcho mó-  
žemy lubym cziŝtarjam nėŝchto woŝebiteho — woŝebje wobraŝy  
poruczić. Nětko, hdźy přenje ŝchtwórczłeto ke kónzej dze, je ƚ taj-  
temu poruczenju woŝebje dobra ŝkladnoŝcź.

— We Wóŝborŝtu ƚo nowa ŝchula twari, kotraź je ŝa 6 wu-



čezjow naprawjena. Wěšo Wósborf je w poslednich lětach jara rostl. Prjedy staj tam dolhe lěta jenož dwaj wučerzej byloj. Pšched krótkim řu tam tšeczeho powołač dyrbjeli a nětko dyrbjja řebi hřšcže na wjazy myřlicž. Nowonatwarjena železniza je wěcže tež k temu pomhala, řo měřto tak rořcže.

— Masche džěczi nětko w bliřřim čzařu do řehule řastupja. Duř řo prascha, řajke čžitanke dyrbjja řebi kupicž, řo bñchu derje nawukli řwoju macžerņu rěcž čžitacž. řdyž mamy řnatu dobru čžitanku řnjeřa řantora Bartla, tam je wěřte, řo řebi ju kóžde džěcžo kupi. We wjele řerbřich pař mamy hižo dolhe lěta řawjedženu řörřterowu čžitanku. řa pař je řama na řebi hola němřla. ř njeř pař je dořtacž řerbřski pšhidawř, w kotrymž móžja řerbřřte džěczi nawuknjecž řerbřřki čžitacž. Duř, wy řarřchi nařřchich řerbřřch džěczi, ředžbujcže řwěru na to, řo řebi džěczi, hđžěž je tale čžitanka řawjedžena, řörřterowu čžitanku ře řerbřřkim pšhidawřkom wobřtaraja.

— Wyřchnořčž běřche řo na řhěžorowy řejm řařo ř nowej řadanku řa powjetřchenje wojeřřtwa wobročžila. řseřm pař do tehole řadanjja po woli wyřchnořcže řwolil njeje. Wjele bóle je řo wyřchnořcži telko wóřřa pšhiřwolilo, řaž čžyřřche to řatholřřka řtrona, řentrum pšhidacž. řa wyřchnořčž běřche řhěřro ponižaje, řo dyrbjěřche do hnady řentrumřře řtrony řwolicž. Wořebje řrudnje běřche, řo řo tole podacže ruuje na tym řamym dnju, řako bu čžělo nařřcheho njeřapomniteho želeřneho řanzlera Biřmarčda w řriedrichřruhe do nowonatwarjeneho pohřebnjřcžža k bokej jeho řwěrneje mandželřře k pohlednjemu wotpocžinkej řhowane. Wón běřche tón muř, řiž běřche řwoju řnježerřku móž na řwlnymaj ramjenjomaj nořyl a njeběřche žaneje řlabořcže pokafař, hđž řo jednařřche, nahladnořčž a wojeřřku móž nařřcheho luda řastupowacž. Bóh đaj, řo njebyřmny k nařřkej řrudobje bórřny nařřhonicž dyrbjeli, řo nařřcheho Biřmarčda wjazy nimamy.

— W řamjenju, hđžěž hacž dořal řana wyřřřa řchula byřla njeje, čžedžja nowu realku řaložicž. řo budže wobydlerřam měřta a wokolnym wobydlerřam wěcže witana wěž.

— W řeku řo pšcžežo hiřcže njeřřčecželřře řmyřlenje tam byřlaznyř řranžowřow, wořebje pšcžežitwo nařřchim wojakam pokafuje. Wojeřřki rořřafowar měřta řjewi, řo, dořelž řu w pohlednim čžajřu wojeřřke řtraže pšcžeř druhich ludži wřřelake pšcžeřčžehanje řnjeřčž dyrbjeli, nětko wojazy ř wóřrymi patronami na řtražu čžahnu a řo maja pšřifafnjju, wóřryje do tych řřelacž, řiž jich pšřimaja a jim hrožja.

— Wř řmy hižo wopřjet wo tamnym Andreju piřali, řiž je čhyř na powěřronje hacž k polnožnemu polej řlecžecž a je řo pšři tym řhubil. Wřřitke řředženjja řu podarmo byřle. Wón je wěcže dawno mormwy. řžim řměřniřřo je, řo jeho pšcžežo hiřcže pŷtaja a řo je řchwedřki řral řařo pjenjeř wěřtemu Martinej pšřipokafař, řo by w řibirřřej Andreja pŷtal. řřkoda pjenjeř, hđž budže to řařo podarmo.

### Čhineřow bludna wěra wo duřchow pšřehodženjju.

Mjeř wřřelafimi wopacžnymy wučžbami, kotrež je čžert do wutrobow pohanow řakorjenil, je tež ta wo duřchow pšřehodženjju.

Wjele millijonow pohanow řebi řmjenujžy myřli, a jich řwřate řnihe a řjemudri popja narěcžuja jich, řo njeřřmani ludžo, hđž wumru, niž na jene měřtno řhořtanja pšřinđu, ale řo do ptacžřkow abo řwěřjatow abo ryřow pšřeměnjja a w tutym nowym čžěle řařo na řemju pšřinđu, řo byřhu tak řa řwoje, w řwřenjju woběndžene hřřchi, řhořtani byřli. řo je jena wot bludnyř wučžbow, kotraž Buddhiřmus řěřa, a kotrejež řo wulki džěl pohanřřch ludow, wořebje Čhineřojó džerža. Pšři tutej wěřje maja woni něřajke měřto w myřřlach, wo kotrymž řebi řnamjo čžinja, kotrež jim wopřřche, řak budža njeđuřřni čžłowjeřojó do řigřow, řwini, ptacžřkow, ryřow a do druhich řtwerjenjom pšřeměnjeni. řute měřtno mjeřnija woni pšřitwarř duřchowpšřehodženjja, a řnamjo teho měřta, hđžěž řo duřche řemřjetnyř hřřřnikow do řwěřjatow pšřeměnjja, je řajke: na najwřřřřim měřcže ředži řral ř mjenom řřchuen-lan, čžita ř něřajřch řniřow řemřřeho řwřenjja řadžerženje tych, pšřehod njeho k řudženjju pšřiwjedženyř ludži, pšřehod nim na blidže řeži wulki řygl, kotryž pod řwoje wuřudny wotežřřcžuje; tym čžłowjekam, řiž řu řo w řwřenjju mudřje a derje řadžerželi, pokafuje pucž k njeřbeřam, druhich pař řatanuje, pař k wěcžnej čžwili, pař k řawřocženjju na řemju wotřudžuje. řa druhim bli-

dom ředži jeho řařtojniř, řiž řřřřnikam pšřipowjeda a jich do řniřow řapřuje. Wořřjedž pšřitwarřa řteji wulki đamon, řiž ř jenyř druhim tych čžłowjekow do wřřelafich řwěřjatow pšřehđžěla, řich řa nobi a ruřy wopřje a do džiwjeje mařřini, řiž wulke řolo duřchowpšřehodženjja řěřa, řyřa, hđžěž řo jim kořcže řlamaju; ř tych tak rořřocženyř čžěłow džěřajja potom druřy đamo-nojo řwřinje, přy atđ. a řako řwěřjata pšřinđu potom řařo na řemju, řo byřhu řwoje řhořtanje wotežerřpili. řch řrudna to pšřiwěra, do kotrejež řłowo wo hnadže njeřwěcži, ač bořny pohanjjo, řiž teho njeřnaja, kotryž je pšřiřřchol hřřřřnikow řbóžnyř čžinicž.

### Wječorne pomyřlenja w řamotnořcži.

řa pohladach ř wječorka k njeřju,  
řak řwóř pucž hweřđžicžki đu.  
řa řlyřchach tam řchwóřcžecž tu rěcžřu  
ř widžach tych muřřřow jich řru.

řoho widžach tam hiřcže dale?  
řež teho, řiž lubuje mje.  
Duř prajach k njem' wjeřbeřny, nahle:  
„řóř ke mni, ja lubuju čže!“

řo wocžoro řej hřadachmoř měřnje,  
řón mi pař tež do wutrobny.  
řso podach jom', lubujo řwěřnje,  
řy mój hacž do wěcžnořcže řny.

řój řawđachmoř řebi tež ruřy  
ř řlubichmoř řebi ř tym „řaj“,  
Duř řlyřchach ja řandželow duřy  
řam řpěwacž pšřeř njeřjeřři řaj.

ři hweřđžicžki rjeřřcho něř řwěcža,  
řdyž ř wječorka wontach ja đu.  
řóř horje! něř řlyřcžežo mi rěcža,  
Duř k njeřju mje čžehnje, tam čžzu.

E. S.

### Řeřřto k rořpominanju.

#### Wobřřorženy wěřnořcže đla.

řjedatowo bu w řew-řorku hólž pšřeh řudnika đowjedženy, kotryž běřche wobřřorženy, řo běřche řonje, ře kotrejež běřche jeho macž jeho do řřžby đala, čžeknyř. řsudnik řo hólža wopřřřa:

„řjeje řnjeni pšřecželniwa byřla?“

„řaj, mój řnježe“, wón wotmořwi.

„řó, čžehodla njeřřny pola njeje wotřal?“

„řokelž čžyřřche mje nuřowacž njewěřnořcž rěcžecž.“

„řjewěřnořcž rěcžecž?“ řo řudnik džiwajo pradžeřřche, „řak je to móžno?“

„řaj, hđž by wopřt pšřiřřchol, řiž jej njeby řpodobny byl, byř dyrbjal tym ludžom prajicž, řo wona đoma njeje a to ja njemóžach,“ hólčez powjedatřche.

řemu hólzej wřřa čžeřčž řřřřa. řle řajřa řona, kotraž wot řprawneho hólža řebi řada, řo dyrbi řhacž, měřa řo řhořtacž.

\* \* \*

řubojčž w ercže a řapalž w ruřy řtaj řubjennej předarjej.

\* \* \*

řudny čžłowjek wjele řłowow njecžini.

\* \* \*

řwěřny wotrocžk je poklad w đomje.

\* \* \*

ředny wučženy k řwojim pohřřřarřam džeřřche: řdyž wy đo najwřřřřeje wuřřocže pšřinđžecže, řo řebi řadžicž a pomhacž njewěcže, đha modłcže řo řwřatny Wótženatř ř nałoženjom kóždeje přóřřny na nař, potom budžecže widžecž, řajřa Wóža móž w tutej modłitwje řeži.

#### řalřře đobrowólne đary řa wbohe armenřřke řyřoty:

ř Budyřřiniřřeje wořady:

řěřřře pacžerřře džěczi . . . . . 3 řr. 85 np.

ř mjenje wbohich řyřotow praji wutrobny džal

řólčž, ředaktor.